

PANORAMA

16 MAART 1944 - No. 6

LOSSE NUMMERS 16 CENT

DE WATERPOORT
TE SNEEK Teek. B. ten Hove

B. ten Hove.

AAN HET OOSTELIJK FRONT

Een compagnie SS. pantsergrenadiers rukt over de wit besneeuwde vlakte op naar haar stellingen tegenover de bolsjewistische linies.

SS. Kriegsberichtler Buschel-O.H

Aan den zuidelijken sector van het front onderhoudt de artillerie een zwaar vuur ter ondersteuning van de infanterietroepen.

Kriegsberichtler Pechnicke-O.H

DE KOP VAN SOOIKE DEN LOZIEMAKER

Het is heel erg met Sooike, den loziemaker, de dokter is in de vroege bij hem geroepen — hij is bekant al dood; seffens zullen ze den pastoor wel gaan halen. Fien Pitorze heeft hem van nacht toch hooren te k  r gaan! Ze kan het zelf nauwelijks gelooven — ze is te braaf, ze denkt geen kwaad van een medemensch, maar z   gaat een mensch alleen te keer als hij in de macht is (ze durft het niet hardop te zeggen) van den duivel....

„Wat riep hij dan, Fien Pitorze?“
Oei, maar dat durft Fien niet zeggen — „z  ke groote vloeken“ — ze spreidt haar armen uit.

Ja, maar heeft ze dan niets anders gehoord dan vloeken? Ne mensch vloekt toch niet een heelen nacht door? Ha, maar dit had Fien toch klaar gehoord, wel twintig, misschien wel vijftig keer: „Mijn kop!“ riep Sooike, „'t is mijn kop!“

En ze steken hun hoofden bijeen en ze beklagen hem en lamenteerden.

„Och wat,“ smaalt Peer de Beul, als die buurwifven hem bekant den weg versperren voor zijn scharenslied, „zoolang ze nog roepen, zijn ze niet dood!“

Ach, dat Sooike den loziemaker! Wat was dat toch met hem, dat het hem zoo ineens in zijn hol is geschoten? Sooike, hij was avelch toch zoo een oppassend manneke; er was niet dat op hem te zeggen. Neen, ze konden Sooike juist als goed voorbeeld wijzen, zoo braaf en ijverig hij was. Ge zaagt hem zitten, den ganschen dag, zonder opzien, zonder ophouden mierde en pierde hij in de oude, kapotte loziebuiken en peuterde en rukte aan wekkers en klokken, zonder een woord. Als hij foeterde, deed hij dat in zijn eigen. Sooike was een braaf man.

Maar Sooike was een beetje dor, hij was zoo droog als een afevallen dennenaald van een jaar oud. Hij was 'ne mensch zoo heelemaal op zijn eigen, hij praatte en lachte niet, hij had genoeg aan zijn lozies en wanneer hij in den huis kwam om te eten zei hij nog niet veel meer dan ja en amen. Maaïke, ze heeft het gelaten gedragen, ze heeft gelachen met hem, en hem vroolijk zijn koffi ingeschonken. Ze heeft heel dagen met hem in den huis gezeten, stil en rustig met haren oppassenden mensch. Hoe goed was het, dat, wanneer andere mannen ter herberg gingen, zij niet alleen gelaten werd en Sooike nooit op zijn pint ging.

Maar avelch, zoo'n rust, zoo'n stilte, het is Maaïke te drukkend geworden, er kwamen dagen, waarop zij wenschte voor Sooike dat ook hij eens wat vertier zocht.

„Wanneer ge lust hebt, gade-gij ook maar eens een pintje drinken, Sooike.“ Och, ze bedoelde dat zoo goed, maar hij zei wijs dat het hem nergens beter was dan thuis. Ja, maar haren man verscheurde, hij verdorde, hij verzuurde, hij was tachtig, waar een ander veertig was! Ach, zij maakte zich bezorgd over hem. En toen heeft Maaïke zoo stillekens wat belacht. Ze sprak met haar broer, een heel oppassend boerke aan het Balsehe hoogland. „Kijk, Diktus,“ zei ze, „ge neemt hem eens mee naar Doeveren, staat daar geen circus, heb ik in de krant gelezen?“

Diktus was ook maar een simpel man en hij zag haar verwonderd aan: „Een circus? Wat moet hij in een circus leeren?“ Maar ze gaf hem twee rijksdaalders, ze trachtte het Diktus nog eens duidelijk te maken en toen was hij bereid te zorgen voor de zoo noodige afleiding voor zijn zwager.

Hij ging met Sooike praten. „'t Is kermis in Doeveren.“

„Och,“ zei Sooike.
„Er staat een circus,“ zei Diktus.

„Och,“ zei de loziemaker.
„We zijn toch familie!“ zei Diktus.

En Maaïke gaf Sooike een schoonen zakdoek en stak hem wat geld in zijn portemonnaie.

Een uur en langer liepen ze naar Doeveren, naar dat circus, en Diktus praatte over de rog en het weer en Sooike luisterde. En het was droog en de zon brandde, en ze kregen dorst, Sooike en Diktus, en in zoo'n herbergse onderweg dronken ze twee kruiken oudbruin. En dat zakte in Sooike's beenen, hij werd zoo moei en Diktus ging met hem een half uur aan den kant van den weg zitten rusten. Ze rookten hun pijp, maar ze ging uit, omdat ze te lui waren er aan te zuigen.

„We zullen te laat komen,“ zei Diktus, en toen gingen ze door, maar toen ze bij het circus kwamen, waren ze daar al een uur of anderhalf aan den gang.

„Dat is geld weggegooid,“ zei Diktus, en Sooike ging daarmee accoord. Van teleurstelling gingen ze eerst nog maar wat drinken. Ze zaten voor een herberg aan een ton en zagen naar de feestende Doevenaren, ze zagen naar de kramen,

den draaimolen, ze hoorden de spetterende muziek, en omdat ze het geld voor het circus uitgespaard hadden, trakteerde Diktus en Sooike stootte aan: „Santé!“

„Och, dat circus,“ zei Diktus, „dat is eigenlijk niet veel.“

„Nee,“ zei Sooike, en dronk zijn pint leeg.

Toen gingen ze door. Ze liepen langs de tenten, zagen naar hier en naar daar en toen trakteerde Sooike zijn zwager ook een keer. „We zijn goei familie, Diktus!“ Ze kochten een zak oliebolles voor de vrouw thuis. Ze lachten om een kunstenaar en gooiden wat kleingeld in zijn hoed. Ze bleven staan luisteren en lachten om het machtig schoon lied van een vent met een harmonica en Sooike zong mee. Diktus zag naar hem.

Ze zeggen, dacht hij, dat Sooike 'nen droge is. En Diktus zong toen ook mee en ze zagen naar elkaars roode gezichten.

Ja, dat Sooike! Hij stond tegen een schiet-tent, hij legde zijn zak oliebolles neer. „Daar is niets aan,“ zei hij, „van zoo dichtbij, dat kan ik ook.“ Hij kreeg een buks, en hij richtte op een trommelslag en in den anderen hoek vloog een handvol pijpen in stukken. Hij schoot misschien wel twintig keer.

„Het ligt aan het geweer,“ zei hij, maar aan den toog in een warme herberg stonden ze tegen elkaar te lachen en sloegen elkaar op de schouders.

„Nu is het circus uit,“ zei Diktus, „we gaan naar huis.“

Ze dronken nog wat en ze gingen naar huis. Maar in hun ooren klonken de slagen van het hoofd van Jut, de muziek, het geroezemoes van geschreeuw en bellen en ze zagen verlangend naar het plezier rondom, en ze hadden plezier dat ze zoo'n plezier hadden. En aan het einde van de straat stond een tent, waar ze bleven staan zien naar de prachtige stukken, die ge daar kost winnen. Er stond zoo een prachtige klok en die wekte het begeeren op van Sooike en Diktus. Ze kochten ringen en gooiden ver mis, maar per abuis bleef een ring van Diktus om een kop en schotel liggen.

„Ik sehei er uit,“ zei Diktus. Maar Sooike hield nijdig vol. Hij kocht ringen, hij wierp en smet, hij hing over de koorden, die er gespannen waren, hij deed het met een aanloop. Hij kocht nog meer ringen en hij werd kwaad omdat ze overal tusschen vielen en nergens   m. Toen zeien ze dat hij ook een kop en schotel gewonnen had, ze zeien dat maar om geen last met dat wilde manneke te krijgen en om van hem af te zijn. Maar het was avelch een schoone kop en broederlijk zwalkten ze Doeveren uit, naar huis op aan. Ze liepen in dwazen

praat den steenweg over met hun koppen. Den langen steenweg, waarvan ze moei werden, en gelukkig stond op den kruisweg, waar hun wegen zich scheidden, nog een herberg om wat te rusten. En zeker deunden de kermisliedjes nog na in Sooike's kop; hij hief zijn glas vroolijk op en, ge weet niet hoe dat opeens gebeuren kon, maar een van die schoone koppen sloeg op den vloer in scherven. Ze zagen met een beetje wazige oogen naar de stukken.

„Gelukkig is de mijne nog he  ,“ zei Diktus. Sooike sloeg zich op de knieën om die  n slappen Diktus. „Dat is mijn kop.“

Toen lachte Diktus ook om dat slappe Sooike: „Ge zijt in de war; dat is mijn kop.“

Nog sehndelachte Sooike om zoo'n grappige onnoozelheid en Diktus schokte en lag wijd achterover op zijn stoel om zijn dwazen zwager en ja, dat k  n verkeerd vallen, en het viel verkeerd.

Goed recht kon Sooike niet meer staan, maar hij stond op, en hij lachte niet meer.

„Dat is mijn kop!“ nijdigde hij.

„Nee, de mijne!“ zei Diktus toen ook kwaad.

„Mijn kop!“ beet Sooike.

„Mijn kop!“ dreigde Diktus, en als twee kemphanen stonden ze tegenover elkaar. Ze sloegen hun vuisten uit — maar daar staat in die herbergskens doorgaans een ervaren kasteleijn en nog v  r ze elkaar hadden aangeraakt, werd de een langs voor en de ander langs achter niet al te zacht buiten gestampt en heel onerbiedig werden kop en schotel hun achterna gesmeten.

Ach, diep in den nacht is Sooike thuisgekomen, ziek als 'nen hond, met ruwe, geheimzinnige woorden. Maaïke's troost hielp niet. Fien Pitorze heeft dat allemaal gehoord, als goede buurvrouw heeft ze hevig ontsteld den dokter gewaarschuid.

„Zeg het maar, dokter,“ jammerde Maaïke schuldig, „moet ik om den pastoor?“

„Mijn kop,“ wauwelde Sooike nog.

Maar de pastoor hoefde niet te komen....!

JAN VAN WOENSDRECHT

Diep in den nacht is Sooike thuisgekomen.... Teek. B. ten Hove

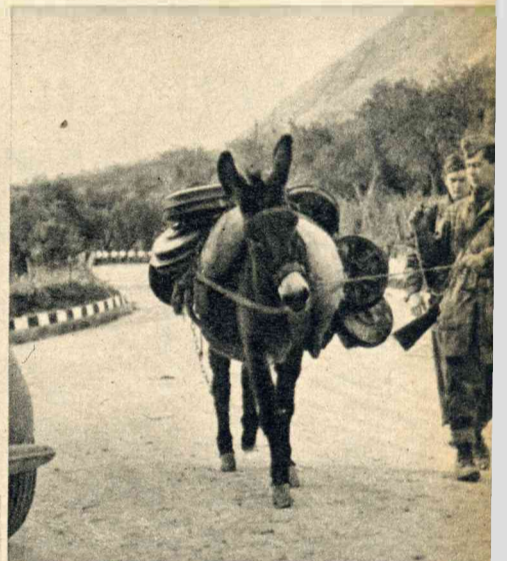
Pantserwagens in de straten van Marseille. Deutscher Verlag Recla

OORLOGS-FOTO'S

uit verschillende landen

Muilezels brengen de landmijnen aan, die ter beveiliging van de dalwegen moeten worden uitgelegd. SS. P. K. King-O'H

Even rust na dagenlangen zwaren strijd tegen de ongeregelde benden in Joego-Slavië. SS. P. K. Wassermann-O'H

De oude stadsmuur van Zutfen met daarachter de schilderachtige daken van de Sint-Walburgskerk.

In een oude Hanzestad: ZUTFEN

Waar eens
de duivel
in de
LIBRIJE
verscheen

steden, die eens lid waren van het machtige Hanzeverbond, in 1260 te Lübeck opgericht om de rooverijen zowel ter zee als te land met wapengeweld te bedwingen. Als u nu denkt, dat die handeldrijvende IJselsteden trouwe compagnons waren, hebt u 't mis; daarvoor waren ze te veel elkanders concurrenten. Nog in 1820, toen Zwolle een doorvaart naar de rivier kreeg, hebben de andere IJselsteden daar levendig tegen geprotesteerd. Geen fraaie houding voor een buur! Maar op die manier had Zwolle zich oudtijds óók niet onbetuigd gelaten. Volgens het verhaal hebben de Zwollenaars, jaloersch op het

commerciele succes van Kampen, in 1523 een vloot van vijftig daar thuishoorende schepen op de Zuiderzee aangehouden en naar Hattem opgebracht. Met als gevolg dat de Kampenaars voortaan van „Zwolsche blauwvingers" spraken. Het kan echter ook zijn, dat die bijnaam stamt uit den tijd toen de Zwollenaars een klokkenspel naar Amsterdam verkochten en de koopsom kregen uitbetaald in dubbeltjes, waar ze zich de vingers blauw aan telden.

Ook de Geldersche IJselstad, Zutfen, nam altijd druk aan dit kraakel deel. Zoo wonden de Zutfenaars — en ook de poorters van Deventer — zich in 1448 vreeselijk op, toen te Kampen een brug in den IJsel werd gelegd. Ze deden hun beklag bij ieder, die maar hooren wilde. Ze klaagden bij de Hanze, bij den bisschop van Utrecht en ten slotte zelfs bij den Duitschen keizer. Die keizer deed wat hij kon, hij liet aan schout en schepenen der „Vrye Keyserlycke Stat Campania" een heel ernstigen brief schrijven. De Kampenaars werden daarin met boete en keizerlijke ongenade bedreigd, als ze hun brug niet onmiddellijk afbraken. Te Kampen kwam men blijkbaar niet erg onder den indruk; de brief ging in het archief, de brug bleef. Toen konden Deventer en Zutfen niet anders doen dan zelf ook maar bruggen bouwen. Ze deden het in 1482 en 1485, echter niet dan nadat ze eerst braaf om toestemming hadden gevraagd.

De burgers van de IJselsteden hebben hun tijd gelukkig niet uitsluitend besteed aan onderling geharrewar, ze hebben ook best op hun affaires gepast. Vooral in de middeleeuwen, toen de

Daar in het oosten van ons land stroomt een vriendelijke rivier, stellig minder imposant dan de breede wateren in het westen, doch nochtans in vroeger eeuwen een vermaarde handelsweg: de IJsel. Aan dien IJsel liggen dan ook de koop-

„moord" in 1572, een voorspel van de behandeling, die de Spanjaarden in datzelfde jaar het ongelukkige Naarden aandeden. Het oude Zutfen — stad reeds in 1190 — is in onze dagen nog best het bekijken waard. Het ligt daar zoo rustig aan één oever van den IJsel en in de binnenstad kan een liefhebber van oud stedelijk schoon zijn hart ophalen. Zoek er eens den Martinet-singel op. Tusschen grazige gazons stroomt er 'n smal watertje, een sprank van de Berkel. Aan de overzij op de glooiing rijst, ruig en begroeid, een stuk stadsmuur op, zoo fraai als men zich wenschen kan. Er zijn ramen in gehakt, een wit huisje leunt er tegen aan en hoog daarachter pronkt een ranke kerktoeren en een reeks wonderlijke dakjes: de Sint Walburg. Meer naar rechts is de stadsmuur wat opgemetseld met kanteelen en schietgaten, daar sluit een toren bij aan. Die toren is eigenlijk een oude poort, de Saltpoort, gebouwd in 1440-1446, doch in 1465 al veranderd in een toren, nog immer algemeen bekend als de Drogenapstoren. Die tweede naam is al oud, want de stadsmuzikant Thonis Drogenap,

16 Nov. 1572. De Spanjaarden dringen Zutfen binnen.

die er eens woonde, kwam voor 1500 de Zutfenaars met zijn spel vermaken. Vak achter dien toren staat dan een fraai laat-gotisch stukje architectuur: het huis „Dat Bolwerk". Men ziet er pinakels, korbogven en kruiskozijnen naar den eisch, de jaarsteen noemt het jaar 1549. De bouwer van al dit schoons was echter een bescheiden man, slechts bij toeval kwam onlangs bij een restauratie zijn merk voor den dag; het stond gehakt in dien jaarsteen, echter aan den achterkant...

Niet veel verder staat dan de Sint-Walburgskerk, men kan er uren in zoekbrengen. Weliswaar zijn enkele kostelijke bezittingen, zooals een koperen doopvont en een beroemde smeedijzeren grafkroon, tijdelijk onder beton verborgen, maar er blijft genoeg over. Bekijk u alleen maar eens het Mariaportaal en de schilderijen aan de gewelven. En dan is er nog altijd, tegen de Sint Walburg aangeleund, de vermaarde Librije. In twee rijen zijn daar achttien eiken lezenaars te zien, waarop boeken hooren, zoo oud als de drukkunst hier te lande. Ze lagen met stevige kettingen aan de lezenaars vast, dat was opdat al te weetgierige lieden er niet mee vandoor zouden gaan. Nu zijn ze tóch verdwenen, dat is echter slechts voor den duur van den oorlog.

Wat er inmiddels nog wél in de Librije te zien valt, zijn, in de roode estriken op den grond, de geheimzinnige afdrukken, die daar — naar het verhaal wil — door niemand minder dan den duivel werden achtergelaten.

Wie meer van die wonderlijke historie wil weten, leze er Staring op na, die er zijn vertelling „Jaromir te Zutfen" aan

concurrentie der Holland-sche koopsteden nog niet zoo geducht was, werden er aan den IJsel goede zaken gedaan. Gaandeweg echter verminderde de bloei. En vooral de Geldersche IJselstad Zutfen werd daarenboven nog door enkele rampen getroffen. Een daarvan is vermaard genoeg, de

En toen was het met 't verzet der Zutfenaars gedaan, die zestiende November werd een bloedige dag. Een deel der bezetting ontquam, doch de ongelukkige poorters betaalden het gelag. „Daar werd'er wel vyfhondert verwurght oft in d'IJssel verdronken," leest men, en met de overlevenden werd „zulx gehandelt dat zy het lot der dooden benydden". En of dit nog niet genoeg was, ging Zutfen nog in brand ook...

Doch wie denkt, dat de stad hiermede aan het eind van de rampen gekomen was, komt bedrogen uit. Elf jaar later was 't opnieuw mis. Toen kwamen de Spanjaarden de stad nog eens kwellen en wel op zó'n manier „dat de meeste burgery de plaats en het overschot haerder haave verliet". Lange jaren was Zutfen nu een Spaansche legerplaats, waar voortdurend werd gevochten. Pas in 1591 keerde de rust weer, toen begon Maurits een beleg. En hij kwam er in ook, nadat eerst het fort op den linkeroever door een list was genomen. Dat ging

wijde. Daar valt te vernemen hoe de vrome Jaromir eens in de Librije zijn vastengelofte vergat en een half hoen oppeuzelde. Terstond verscheen de Booze — dit keer in de gedaante van een hond — die de rest van de provisie verzwoeg en er met de sleutels van het vertrek vandoor ging. Zoodat Jaromir, even berouwwol als hongerig, lang op zijn bevrijding moest wachten. Wat hiervan waar is: de afdrukken in den vloer zijn duidelijk die van hondepooten...

Men kan door Zutfen wandelen en steeds opnieuw verrassingen beleven. Zoo is er nog de Broederkerk, de Wijnhuistoren — na den brand weer grondig hersteld — ettelijke woonhuisgevels, schilderachtige oude hoekjes en dan, niet te vergeten, de romantische Berkelbogen, de ruïne van een middeleeuwsche waterpoort over de Berkel.

Aan den Spaanschen tijd herinnert nog een andere ruïne, gelegen achter het Coenenspark. Dat park is een vergraven bolwerk en die ruïne is het overschot van een stadspoort, namelijk de Oude Nieuwstadspoort, door de Zutfenaars lang Spaansche poort genoemd. Dat was niet voor niets, want door deze poort rukten eens de vendels van Alva de ongelukkige stad binnen en wel in 1572, toen de vergramde hertog zijn zoon don Frederik naar Gelderland stuurde, om daar de opstandige steden tot gehoorzaamheid te dwingen. Hij zelf bleef te Nijmegen den uitslag afwachten, maar toen — zooals Hooft zegt — er verder niets gebeurde „dan dat Lochem en Doesburgh genaede zongen, quam hy zelf omtrent ter halve Slaghtmaandt in 't leegher". De aanval op Zutfen werd ingezet en de hertog had succes ook, want „hy worp met kracht van schieten de Merspoort en aangehechten muur ter needer". Tezelder tijd kwamen de Spanjaarden echter door verraad aan de andere stadzij de Oude Nieuwstadspoort binnen.

Achter het gerestaureerde huis „Dat Bolwerk" vindt men te Zutfen een stuk stadsmuur, dat bij diezelfde gelegenheid ook werd opgeknapt. Het is er thans weer als voor eeuwen: kanteelen, schietgaten en een weergang. Daarbij sluit zich de Drogenapstoren, een oude stadspoort uit 1444, prachtig aan.

Pen.-Valks 2, Pen.-archief 2

Een kijkje in de fameuze Librije van de Sint-Walburgskerk. Voorloopig zijn de lezenaars leeg, doch ook thans is er og wel wat te zien: het geestig beeldhouwwerk en dan... d. sporen in den vloer!

op dezelfde manier als de beroemde verrassing van Breda, echter niet met turf, doch met boter, kaas en eieren.

Tot 172 konden de Zutfenaars op hun verhaal komen, toen stond er opnieuw een vijad binnen de wallen, dit keer de Fraachen. De burgerij kreeg een behoorlijke oorlogsschatting te betalen, namelijk tienduizend kronen, een flink bedrag voor dien tijd. Zóó flink, dat de Zutfenaars net zoo lang hebben gepingeld tot zij er de helft af kregen.

En toen was het voorloopig met de rampen van Zutfen gedaan. L.

De hooge molen

De oude, hooge korenmolen op het Rotterdam, met den fiere naam „De Noord", een curieuze verschijning geweest in der moderne wereldstad. Hij stond daar a bare herinnering aan vroeger tijden, toen andere stuwkrachten wind en het water er nóg en verricht zijn. Een kleurig uithangb dit duidelijk. Onder e uitbeelding van zo

lezen we het volgende vlotte versje:

Door alle stormen, onverstoord
Maakt deze molen rustig voort.
Aan God is immers 't laatste woor
Van ouds de grutterij „De Noord"
Als de wind maar op de wieken drukt, d
gewillig hun wijden cirkelgang en malen
molenstenen het graan tot een zuiver en
waarvan de bakker zijn kostelijk brood ve
De molen op het Oostplein, die een hoog
circa vertig meter, is zeer oud. Hij dateer
tiende eeuw. Reeds tweemaal werd hij
hooger gemaakt, daar, door den groeien
den starf bouw in de directe omgeving,
veel win verloren ging.

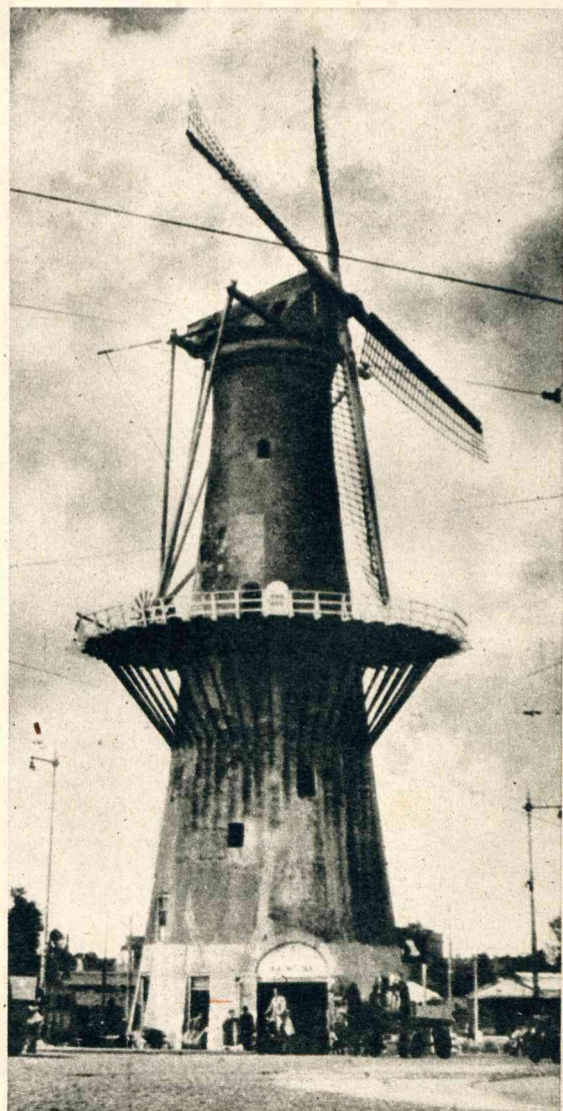
Thans is de reus wat scheefgezakt, zoodat er menkort weer een belangrijk herstel plaatsvinden. Hij wordt dan niet alle rechtgezet, doch ook van een nieuwe afdeering voorzien. Dat zal een belangrijk en gewichtig werk worden!

Voor de toeristen uit binnen- en buitenland wade molen „De Noord", die in zijn omvangriken voet een typisch grutters-winkeltje bergt, een bekend en dankbaar object. Zij waren steeds zeer verrast den hooggestouderden, ouden reus te zien

De oude hooge korenmolen „De Noord" op het Oostplein te Rotterdam is en blijft een curieuze verschijning te midden van een moderne stad.

Pen.-v. d. Wal, C. N. F. van Rhijn

In zijn beeden voet bergt de molen „De Noord" een knus grutterswinkeltje.

te vernemen hoe de
ens in de Librije zijn
gat en een half hoen
nd verscheen de Booze
daante van een hond —
provisie verzwoeg en er
in het vertrek vandoor
nir, even berouwwol als
zijn bevrijding moest
van waar is: de afdruk-
zijn duidelijk die van

Zutfen wandelen en
rassingen beleven. Zoo
derkerk, de Wijnhuis-
brand weer grondig
lijke woonhuisgevels,
le hoekjes en dan, niet
nantische Berkelbogen,
middeleeuwse water-
kel.

hen tijd herinnert nog
gelegen achter het
park is een vergraven
line is het overschot van
melijk de Oude Nieuw-
Zutfenaars lang Spaan-
id. Dat was niet voor
deze poort rukten eens
va de ongelukkige stad
572, toen de vergramde
n Frederik naar Gelder-
ar de opstandige steden
te dwingen. Hij zelf
den uitslag afwachten,
is Hooft zegt — er ver-
„dan dat Lochem en
ezongen, quam hy zelf
Slaghtmaandt in 't
id op Zutfen werd in-
had succes ook, want
acht van schieten de
gehechten muur ter
tijd kwamen de Span-
verraad aan de andere
euwstadspoort binnen.
Zutfenaars gedaan, die
te dag. Een deel der
ige poorters betaalden
lert verwoeght oft in
de overlevenden werd
den benydden". En of
og in brand ook...
e aan het eind van de
uit. Elf jaar later was
arden de stad nog eens
de meeste burgery de
verliet". Lange jaren
ts, waar voortdurend
rust weer, toen begon
k, nadat eerst het fort
genomen. Dat ging

Achter het gerestaureerde huis „Dat
Bolwerk" vindt men te Zutfen een
stuk stadsmuur, dat bij diezelfde
gelegenheid ook werd opgeknapt.
Het is er thans weer als voor eeuwen:
kanteelen, schietgaten en een weer-
gang. Daarbij sluit zich de Droge-
napstoren, een oude stadspoort uit
1444, prachtig aan.

Pen.-Valks 2, Pan-archief 2

Een kijkje in de fameuze Librije van
de Sint-Walburgskerk. Voorloopig zijn
de lezelaars leeg, doch ook thans
is er nog wel wat te zien: het
geestige beeldhouwwerk en dan...
de sporen in den vloer!

op dezelfde manier als de beroemde
verrassing van Breda, echter niet met
turf, doch met boter, kaas en eieren.
Tot 1672 konden de Zutfenaars op hun
verhaal komen, toen stond er opnieuw
een vijand binnen de wallen, dit keer
de Franschen. De burgerij kreeg een
behoorlijke oorlogsschatting te betalen,
namelijk tienduizend kronen, een flink
bedrag voor dien tijd. Zóó flink, dat de
Zutfenaars net zoo lang hebben ge-
pingeld tot zij er de helft af kregen.

En toen was het voorloopig met de
rampen van Zutfen gedaan. L.

De hooge molen op het Oostplein te Rotterdam

De oude, hooge korenmolen op het Oostplein te
Rotterdam, met den fieren naam, alsof er de
wind door waaide, „De Noord", is steeds een
curieuze verschijning geweest in het centrum
der moderne wereldstad. Hij stond daar als een zicht-
bare herinnering aan vroeger tijden, toen er nog geen
andere stuwkrachten waren dan de
wind en het water en hij staat er
nog en verricht zijn nuttig werk!

**Hij zal worden
rechtgezet en
hersteld**

Een kleurig uithangbord vermeldt
dit duidelijk. Onder een pakkende
uitbeelding van zon en wind
lezen wij het volgende vlotte versje:

Door alle stormen, onverstoord,
Maakt deze molen rustig voort.

Aan God is immers 't laatste woord!

Van ouds de grutterij „De Noord".

Als de wind maar op de wieken drukt, dan maken zij
gewillig hun wijden cirkelgang en malen de massieve
molenstenen het graan tot een zuiver en fijn poeder,
waarvan de bakker zijn kostelijk brood voor ons bakt.

De molen op het Oostplein, die een hoogte heeft van
circa veertig meter, is zeer oud. Hij dateert uit de zes-
tiende eeuw. Reeds tweemaal werd hij
hooger gemaakt, daar, door den groei-
enden stadsgewoel in de directe omgeving,
veel wind verloren ging.

Thans is de reus wat scheefgezakt, zoo-
dat er binnenkort weer een belangrijk
herstel zal plaatsvinden. Hij wordt dan
niet alleen rechtgezet, doch ook van een
nieuwe dekking voorzien. Dat zal een
belangrijk en gewichtig werk worden!

Voor de toeristen uit binnen- en buiten-
land was de molen „De Noord", die in zijn
omvangrijken voet een typisch grutters-
winkeltje bergt, een bekend en dankbaar
object. Zij waren steeds zeer verrast den
hooggestouderden, ouden reus te zien

De oude hooge korenmolen „De Noord"
op het Oostplein te Rotterdam is en
blijft een curieuze verschijning te
midden van een moderne stad.

Pan.-v. d. Wal, C. N. F. van Rhijn

In zijn beneden voet bergt de molen „De
Noord" een knus grutterswinkeltje.

DERELINK GENEEST ZICHZELF

Vervolgroman door Hans Pennarts

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE: Warmold Derelink, een rijke jongeling, die na zijn mislukte ingenieursexamen zijn dagen in ledigheid slijt, raakt verliefd op een eenvoudige meisje, Annie Wegenhuis, dat de bijbetrekking van vestiairejuffrouw vervult. Warmold brengt haar 's avonds in zijn auto naar huis en dringt aan op verdere omvang. Zij weigert, zegt hem ronduit, dat hij geen „man" is, maar verijft en ziek. De dokter, dien hij raadpleegt, laat hem nog erger dingen hooren: „Systematisch vergiftigd; te veel weelde en geen arbeid!" Nu bezint Derelink zich: hij zal zichzelf genezen! Hij vraagt aan een ouden studievriend, thans directeur van een machinefabriek, om werk en krijgt het baantje van... kraandrijver. Om zijn vrienden te ontloopen, verlaat hij zijn luxe woning en betreft een sober kamertje in een arbeiderswijk. Dit maakt hem innerlijk sterker. Als hij op het werk door een jongen kerel uit de grap omver wordt geloopt, geeft hij dien zijn streek terug, waardoor hij stijgt in de achting der arbeiders. Hij promoveert tot walbaas, maar zijn kennise Annie ziet hij met een ander loopen en baloorig gaat hij naar zijn vroegere woning, waar hij Ondejaar viert met den huis-knecht. Na eenigen tijd moet hij op 't werk als tolk fungeren bij 't bezoek van een Franschman.

Kende hij nog meer van Frankrijk?

„Ja?"
„La Provence," zei Warmold en toen Perquin dat Provence uitgesproken hoorde met een verrukkelijk zangerig geroep „enze", toen kreeg hij bijna tranen in zijn oogen.

Natuurlijk kende Warmold ook de geboorteplaats van den heer Perquin en toen stonden ze daar op de kade tegenover elkaar als waren ze een oogenblik alleen op de wereld en ze wierpen elkaar snelle, elegante zinnen toe, noemden namen van hotels en plaatsen, van wijnsorten en van chansons en de heer Perquin, nu voor een oogenblik geheel uit het Nederlandsche harnas, zong zoowaar even een stuk van een Provençaalsch liedje, wat de drie heeren der directie een weinig verlegen maakte en Deelen, die net met een paar arbeiders langskwam, de opmerking ontlokte: „Als ie nou aanstonds met zijn pet rondgaat, laten we hem dan dadelijk een kwartje den man geven, anders begint ie nog eens." Kortom, het was een kort, dwaas momentje op de grijze kade.

Kort duurde het, ja, want François Aristide Marie Perquin was ten slotte niet alleen Provençaal, doch ook directeur der Fonderies d'Aublincourt S.A. en Aublincourt lag in Noord-Frankrijk. Hij beheerschte zich dus. Je kon trouwens de meest bevriende directie niet te lang ter wille van een Fransch sprekenden walbaas laten wachten.

Toen ze alles gezien hadden, kwam Perquin nog eens op dien arbeider terug. Hij wilde zich natuurlijk niet met de personeelsaangelegenheden der heeren bemoeien, volstrekt niet, maar dat was toch jammer van zoo'n man. Die man sprak een Fransch... aaah! En Perquin maakte een elegant gebaar. Jammer, ja, jammer. Enfin, de heeren zouden wel weten, wat ze deden.

De heer Perquin vertrok dienmiddag en hij zat nog niet goed en wel in den trein, of in het privé-kantoor van den heer Belger stak de storm op. Belger had Sjollema en Holwerd bij zich ontboden en zat nu met een stem, die van met moeite bedwongen drift trilde, zijn ongenoegen over het gebeurde te uiten.

Dat was nou toch...! Wie was die walbaas die Fransch sprak? Hoe kwamen zij aan een walbaas die Fransch sprak?

Zijn blik was bij die vragen op Holwerd gericht, doch Holwerd keek door het raam naar de lucht. Dat was onbeschaamd, maar Holwerd mocht dat. Het was een hebbelijkheid van hem en aangezien beide directeuren een grooten afkeer hadden van alle personeelsaangelegenheden en Holwerd geknipt voor zijn betrekking was, verdroegen ze deze hebbelijkheid in vredesnaam maar.

Nee, Holwerd gaf geen antwoord, omdat meneer Sjollema verantwoordelijk was voor dit geval. Sjollema moest het maar opknappen.

„Begrijpt u dan niet, meneer Holwerd, wat voor een figuur wij slaan tegenover dien Perquin?"

„Zeker, meneer," zei Holwerd vriendelijk en hij knikte tegen een grijze wolk.

„Het is mijn schuld," liet Sjollema zich hooren en toen vertelde hij alles wat hij van Warmold Derelink wist. „Ik was den heelen man alweer vergeten."

Deze laatste zin was het domste wat Sjollema had kunnen zeggen. Belger's hoofd liep rood aan.

„Hij was den man alweer vergeten," riep hij wanhopig uit. „Maar mijn hemel, Sjollema, hoe is het mogelijk, dat je Warmold Derelink vergeet. Nog geen kwartier loopen hier vandaan ligt de werf van Derelink senior en op mijn fabriek hier werkt de zoon van dien Derelink als walbaas. Ja, ja, stil maar, ik weet wel, wat je wilt zeggen, hij wilde het zelf, maar..."

„Hier op de fabriek geen vriendjesgedoe," snauwde Sjollema, geprikkeld door de verwijten van zijn collega.

Belger wierp de armen in een gebaar van wanhoop in de lucht; zwaar kwamen zijn vuisten op het blad van zijn schrijfbureau neer. „Geen vriendjesgedoe — en daarom wordt zoo'n man walbaas. Als hij vroeger niet bevriend met jou geweest was, had hij nu al lang een andere baan. Holwerd, wat is die Derelink als walbaas waard?"

„Veel, meneer. Hij heeft veel gezag bij het

werkvolk en hij bezit een aardige technische kennis."

Belger zuchtte diep. „Heeren, laat ons toch verstandig redeneeren. Dat is toch waanzin. Een man die zoo Fransch spreekt — hij spreekt het stukken beter dan een van ons, ik weet niet of u dat hebt opgemerkt — die goed met personeel kan omgaan, die technisch onderlegd is en dan hier als walbaas. Een blamage noem ik het, een schande voor de fabriek. Daar moet een einde aan komen, oogenblikkelijk. Is er een betrekking op kantoor voor hem vrij?"

Holwerd kneep de oogen half dicht en streek eens langs zijn kin. „Vrij eigenlijk niet, maar hij zou voorloopig in de orderafdeeling geplaatst kunnen worden. Ze kunnen het werk daar niet af en werken bijna elken avond over. Al zijn banen hier zijn immers voorloopig geweest."

„Goed, best, orderafdeeling. Zeg van mijn part er bij, dat hij niet met bijzondere égards behandeld moet worden, laat hem harder werken dan een ander — dat laat me allemaal koud, maar zet asjeblieft geen zoon van een bekend industrieel op een kraan of op een kade."

„Misschien is het goed voor hem geweest," pompede Sjollema, druk bezig zijn brilleglazen te poetsen.

„Dat kan me niets schelen. We hebben hier geen sanatorium en evenmin een speeltuin voor rijke jongelingen. Dit is een fabriek, heeren."

Holwerd slenterde naar zijn kantoor terug, de handen in de zakken, de lippen gespiet. Hij sloot onhoorbaar 'n wijsje. Zoo'n kleine wrijving er tusschenoor was niet onaardig. Zeker, papa Belger had volkomen gelijk: de situatie was te zot en moest vandaag of morgen tot verwickelingen leiden. Hij liet zich in zijn stoel vallen, stak de beenen ver voor zich uit onder het schrijfbureau en verzocht den chef der orderafdeeling per telefoon bij hem te komen.

„U krijgt hulp. De walbaas zal helpen zoolang de drukte duurt," zei hij droog.

„Wie?" Er klonk een wereld van verbazing in Renswou's stem.

„De walbaas, meneer Renswou." Holwerd genoot weer.

„Ja, maar..."

Holwerd maakte een afwerend gebaar. „Bevel van meneer Belger. We hebben een walbaas, die Fransch spreekt, die in Delft gestudeerd heeft en die een bedrag van zes cijfers voor de komma op de bank heeft staan. Meneer Belger vindt dat een reden voor promotie. Ik trouwens ook."

Renswou, de chef der orderafdeeling, schudde het hoofd. „Hoe heet de man?"

„Derelink."

„Derelink? Toch geen familie van de werf?"

„Van de werf niet, maar van den eigenaar. Een zoon, of beter gezegd, dé zoon. Rest van de instructie luidt: gewoon behandelen, net doen, of u van die bankrekening niets weet."

„En als we door de drukte heen zijn?"

Holwerd haalde zijn schouders op. „Als er heelemaal geen werk meer is, wordt hij waarschijnlijk directeur."

„Of personeelschef," veronderstelde Renswou, terwijl hij zich omdraaide.

Holwerd lachte zachtjes.

Toen Warmold een half uur later het kantoor van Holwerd verliet, had hij het gevoel dat hij eerst even moest bijkomen. Als voor het eerst sedert langen tijd de vreugde door je hoofd roesde, als alles in je zong van trots, als je je plotseling herinnerde dat de zon ook achter de dikste wolken scheen en de kade een plaats van laaiende vreugde leek, dan kon je niet dadelijk aan het werk. Holwerd had hem kort en droog gezegd, dat zijn diensten nu in de orderafdeeling noodig waren; of hij aanstaanden Maandag maar wilde beginnen. Warmold vermoedde dat zijn gesprek met den Franschman dien morgen er iets mee te maken had; hij vermoedde ook, dat meneer Belger achter deze snelle promotie stak, doch dat alles interesseerde hem niet. Hij kwam niet vooruit door hulp, door relaties, door geld, hij kwam vooruit door wat hij kon en wat hij kende. En, nou ja, doordat hij veel gereisd had.

Nu gaat het vlug, dacht hij; hij wist niet precies, wat er vlug ging, noch waarheen het ging, maar er zat beweging in. Net alsof het verleden nu hoe langer hoe sneller naar den

VERVOLG OP BLADZIJDE 7

AWA-Recla

Voorjaars- hoeden

Wat we de laatste jaren onder „hoed“ verstaan varieert zoo'n beetje tuschen hoofddeksel, turban, barel en... schertsartikel, dat met behulp van een elastiekje op het hoofd balanceert en juist omdat het maar zoo heel weinig van het hoofd bedekt, zeer hooge eischen aan het kapsel stelt. Ook dit voorjaar is het onmogelijk om te zeggen wat de mode eigenlijk wil. Meer dan ooit is het „zoo veel hoeden zoo veel hoeden“, wat het groote voordeel heeft dat iedereen kan slagen met een voor haar geschikt model. Dat zooveel toch nog steeds rondlopen met een hoed, die haar absoluut niet staat, wijst dan ook op een treurig gebrek aan zelfkennis en goeden smaak. Heusch, de hoeden van tegenwoordig zijn wel zoo duur, dat we eens rustig den tijd mogen nemen alvorens te besluiten. De grootste fout in dezen schuilt echter nog niet eens in het koopen van een hoed voordat men zich zorgvuldig van voren en van achteren, van links en van rechts bestudeerd heeft, maar doodeenvoudig in het feit dat men nu eenmaal zijn zinnen zet op

In diverse étalages zien we hoedjes, die overtrokken zijn met lapjes, die uit onze eigen lappendoos gekropen zouden kunnen zijn. Zelfs kunstzijden imprimé slaat geen kwaad figuur. Een kwaad ding is, dat zeer vele modisten al sukkelen met gebrek aan de noodige ingrediënten en zelfs al moesten overgaan tot het maken van vormen van karton, dat het nadeel heeft dat het zwaar is en zich natuurlijk ook niet zoo vlot laat verwerken als gaas. Is een bol van een vilthoed te laag, dan zal er in de meeste gevallen een valsehe reep onder het lint gezet kunnen worden. Het doet er ook niet toe als een rand, die tóch met zijde overtrokken wordt, niet heelemaal van hetzelfde vilt of stroo is. Het slaat ons met verbazing wat een ervaren modiste uit oud materiaal kan maken. Het is dan ook wel de moeite waard, eens na te gaan wat we op dit gebied nog bezitten om het dan tijdig ter verwerking te geven. Met hoedenvermaken gaat het immers al net zoo als met het repareren van schoenen, verven en stoomen. Ook op de deur van menig atelier staat vermeld, dat men tot aan zekeren datum geen nieuw werk meer kan aannemen.

GEBREIDE KINDERPANTOFFELTJES

Leeftijd 2-3 jaar

Benodigdheden: ong. 50 gram wol in diverse kleuren en 2 aluminium breinaalden met knop no. 2 of 2½.

We beginnen met de zool, zetten 52 st. op de naald en breien hierboven steeds in ribbelpatroon, dus alle naalden r.

Aan het begin van de 1e, 3e en 5e naald meerderen we 1 st. Gelijkijdig meerderen we in de 2e naald, door 2 st. te breien uit den 1en, 23en en 29en st.; in de 4e naald door 2 st. te breien uit den 1en, 24en en 32en st.; in de 6e naald door 2 st. te breien uit den 1en, 25en en 35en st.; in de 8e naald door 2 st. te breien uit den 26en en 38en st. en in de 10e naald door 2 st. te breien uit den 26en en 40en st.

Boven de 68 st., die we nu in totaal op de naald hebben, breien we verder als volgt:

11e, 14e en 17e naald: r.
12e, 13e, 15e, 16e en 18e naald: av.
19e naald: 40 av., omkeeren.

20e naald: 12 r., omkeeren. Boven deze 12. st. breien we zoodanig, dat we steeds afwisselend 3 av. en 3 r. gebreide naalden aan den goeden kant van het werk krijgen. Wanneer we over restjes wol in verschillende kleuren beschikken, laten we deze kleuren gelijktijdig verspringen met de av. en r. gebreide randen. Den laatste st. van elke naald breien we steeds te zamen met den eerstvolgenden st., dien we op de naald hebben laten staan. Op deze wijze wordt het voetje gevormd. Nadat we ong. 30 naalden gebreid hebben (dit hangt af van de grootte van het voetje), breien we ook weer boven de overgebleven st., die we oorspronkelijk op de naald hadden laten staan. Boven deze st. breien we nu (desgewenscht met een andere kleur wol) voor den boord ong. 6 cm

afwisselend 2 r., 2 av. (r. boven r. en av. boven av.). In de 2e naald van dezen boord breien we gaatjes (2 st. te zamen breien, omslaan en 2 st. te zamen breien); hierdoor rijgen we later het koordje voor de sluiting. Het spreekt vanzelf dat we dezen boord elke gewenschte lengte kunnen geven.

We naaien nu de zool en den achterkant van het schoentje dicht en naaien voor de stevigheid onder de zool een stukje mat of vilt. Ten slotte draaien we een koordje en rijgen dit door de gaatjes.

Het spreekt vanzelf, dat we bijgaand mo-

deltje in verschillende maten kunnen nabreien; we wijzen hiervoor alleen het aantal opzetsteken, breien iets meer meerderingen en zorgen dat we voor den boord 1/3 gedeelte van deze st. overhouden (meerderingen inbegrepen), terwijl we de overige st. bij het breien van den bovenvoet steeds met den laatste st. van elke naald te zamen breien.

Panoramastudio

GOEDE RAAD IS NIET DUUR

Alle correspondentie betreffende deze rubriek, voorzien van het motto „Goede raad is niet duur“ en met een ingesloten postzegel van 7½ cent, te richten aan ons hoofdkantoor, Nassaulaan 51, Haarlem, of een onzer bijkantoren.

Witte tegels

in de keuken kan mevrouw v. A. te Rhenen schoonmaken met warm water, waaraan een scheut azijn is toegevoegd. Nawrijven met een drogen doek.

Perzisch tafelkleed.

„Mijn Perzisch tafelkleedje is erg vuil geworden. Hoe kan ik dit reinigen?“ Mevrouw D. v. V. te Amersfoort raden wij aan het tapijtje af te nemen met tetra of benzine. De kleuren kunt u na deze behandeling weer oprispen met water en azijn.

Beitsvlekken.

„Mijn man heeft bij het beitsen van een stoel eenige druppels wasbeits op zijn colbert gekregen. Weet u een middelje om deze te verwijderen?“ zoo vraagt mevrouw D.-St. te Groningen. U kunt de vlekken behandelen met ammoniak. Om het verkleuren van de stof te voorkomen spoelt u direct met lauw water na. Zoo noodig herhaalt u dit.

Franje

kan mevrouw O. te Doetinchem wassen in een lauw sopje. Vervolgens spoelt zij ze na in schoon water. Terwijl de franje nog vochtig is, wordt ze geheel ontward.

Drie smakelijke stoofpotten

STOOFPOT VAN SAVOYEKOOL MET GORTGRUTJES (4 personen)

100 gram gortgrutjes, water, 1½ kg aardappelen, 1 kg savoyekool, een stukje boter, een theelepel kerrie, plm. ½ l bouillon van beentjes getrokken of water, waarin een bouillonblokje is opgelost, zout, een scheutje melk.

Wash de gortgrutjes, laat ze gedurende 24 uur weken in ruim water. Schil en wasch de aardappelen, snijd ze na het wassen in vieren.

Verwijder de buitenste bladeren van de kool, snijd haar in zeer smalle reepjes. Rasp den stronk. Smelt de boter, fruit hierin de kerrie, voeg den bouillon en zoo noodig wat zout toe. Breat de vloeistof aan de kook. Voeg hierbij de aardappelen, de kool en de geweekte gortgrutjes. Laat het gerecht gaarkoken in plm. 30 minuten. Laat het vocht op den stoofpot en maak hem op smaak met een scheutje melk.

STOOFPOT VAN KOOLRAAP MET KAPUCIJNERS (4 personen)

100 gram kapucijners, water, 1½ kg aardappelen, 1 kg koolraap, zout, 1 dl melk, een stukje boter.

Wash de kapucijners, laat ze gedurende 24 uur weken in ruim water. Breat ze in het weekwater aan de kook, laat ze 10 minuten doorkoken, plaats de pan daarna vlug in een hoo-

kist. Laat de kapucijners tot den volgenden dag in de hooikist staan.

Schil en wasch de aardappelen, snijd ze na het wassen in vieren. Snijd de gewassen en geschilde koolraap in plakken, deze in reepjes van 1 cm breedte en plm. 5 cm lengte. Breat de kapucijners met het weekwater aan de kook, voeg hierbij de aardappelen, de koolraap en wat zout. Kook alles samen gaar in plm. 30 minuten. Laat het vocht op den stoofpot. Maak het gerecht af met de melk en een stukje boter.

STOOFPOT VAN WINTERWORTELEN MET GROENE ERWTEN (4 personen)

100 gram groene erwten, water, zout, 1½ kg aardappelen, 1 kg winterwortelen, een stukje boter, 2 uien, ½ l bouillon van beentjes getrokken of water, waarin een bouillonblokje is opgelost.

Wash de erwten, laat ze gedurende 24 uur weken in ruim water. Breat ze in het weekwater aan de kook, laat ze 10 minuten door-

koken, plaats de pan dan zoo vlug mogelijk in een hooikist om warmteverlies tegen te gaan. Laat de erwten tot den volgenden dag in de hooikist staan. Schil en wasch de aardappelen, snijd ze na het wassen in vieren. Snijd de wortelen, nadat ze geschild en gewassen zijn, in schuine reepjes. Fruit de in kransen gesneden uien in de boter, voeg hierbij den kokenden bouillon, de erwten, de aardappelen, de wortelen en het zout: Laat de massa gaarkoken in plm. 35 minuten.

Panoramastudio

achtergrond glee, alsof een nevel heel langzaam optrok en een verschiet zich in vage lijnen begon af te tekenen.

De goede luim zakte ook in den loop van den dag niet en was tegen den avond tot puren overmoed gestegen.

„Die bruine schoenen van u moeten verzoold worden, meneer.”

Warmold zat al aan tafel en keurde handen-wrijvend en diep genoeglijk de osselapjes en den stampot op tafel.

„Laten verzolen, vooral laten verzolen, mevrouw.”

„De wasscherij heeft weer meer berekend voor die dure overhemden van u. Ik zal er nu maar wat van zeggen, vindt u niet?”

„Veel van zeggen, mevrouw, heel veel van zeggen.”

De hospita schudde glimlachend het hoofd. „Wat is er met u aan de hand? Bent u verliefd?”

Warmold schepte zijn bord vol en schudde meewarig het hoofd. „Dat is nog niet aan de beurt, dat komt later.”

„De honderdduizend, meneer?”

„Die heb ik niet nodig,” lachte hij.

Ze kneep de oogen half dicht en nam hem eens scherp op. Het klonk als een grappje, maar het kon wel eens waar zijn. Hij ging nu wel trouw iederen morgen in een jekker naar zijn werk, maar je merkte aan te veel dingen, dat hij wat je noemt een heer was. Nee, nee, ze verhuurde nou al jaren kamers en had gedacht alle symptomen te kennen, van geldnood tegen het einde van de week af tot een ongelukkige liefde toe, maar deze verschijnselen waren haar vreemd. Ze moest zich al sterk verzissen, als er hier geen centen zaten.

„Dat zullen er niet veel zeggen, meneer.”

„Geld maakt anders niet gelukkig, mevrouw.”

Ze schudde het hoofd. „Je kunt met geld geen geluk kopen, maar je kunt er toch iets mee kopen dat bedrieglijk veel op geluk lijkt. Dat heb ik eens in een tooneelstuk gehoord.”

Warmold schoot in den lach. „Aardig gezegd. Maar waar het levenswaarden betreft, geen surrogaten.”

En na deze wijsheid viel Warmold op zijn osselapje aan.

TIENDE HOOFDSTUK

De eerste warme dag na verregende zomermaanden.

Warmold lag lui in de boot en tuurde door de wimpers naar den strakken, blauwen hemel, naar de juichende wijde van weiden en plassen, naar de groene rietkragen, die licht deinden in den wind. Huffel, zijn collega van de orderafdeling, zat aan het roer, met een pijp in den mond en met een vrij goed geslaagden zeemansblik in de droge, grijze oogen. Truus, Huffel's verloofde, zat voorin, keek naar de rimpellijnen die de boeg in het water sneed en had er kinderlijk plezier in het water door haar uitgespreide vingers te laten vloeien. Ze hadden in den beginne niet veel gesproken, te verrukt door licht en lucht, door zon en water, bevangen ook door de vrijheid na zooveel maanden kamerleven.

Tegen twaalf uur legden ze bij een eilandje aan. Truus pakte de picknickmand uit en daarna lagen ze languit in het gras te eten.

„Huffel, doe me een genoege en lach nou eens breeduit. Je maakt iemand kregezig met je eeuwig strak gezicht.”

Huffel vertrok zijn langwerpige, zorgelijk gezicht tot een afgrijselijke grijns. „Is 't zoo goed?” informeerde hij.

Warmold lachte. „Waarom zet je eigenlijk altijd zoo'n doodgraversgezicht? Ben je daarmee geboren, of heb je het je laten aanmeten, of... of... knaagt een stil verdriet aan je levenslust, om het 'ns dichterlijk te zeggen.”

„We willen trouwen, hè boy?” Truus streelde Huffel over het haar.

„Inderdaad een reden om je minder op je gemak te voelen,” hoonde Warmold en toen bukte hij zich om het kluitje aarde, dat Truus naar hem mikte, te ontgaan.

„We schieten zoo langzaam op,” bromde Huffel. Hij was bezig langzaam zijn pijp te stoppen.

„In hoeverre kun je langzaam of vlug opschieten als je wilt trouwen?” informeerde Warmold.

Huffel streek een lucifer af, pafte, keek de rookwolkjes na en ging toen, op zijn elleboog gesteund en zijn gezicht naar Warmold gericht, verklaren.

„Om te trouwen heb je meubels, pannen, potten, vloerkleden en weet ik wat allemaal meer nodig. Tenzij je een goedmoedigen millionaire kent die je dat cadeau geeft, moet je het kopen. Om het te kopen heb je geld nodig en dat geld moeten we sparen van onze salarissen. Is het erg moeilijk te begrijpen? Wil ik het nog eens vertellen?”

„Nee, dank je. Hoe lang sparen jullie nou al?”

„Eens kijken... drie jaar.”

„O! En hoe lang zullen jullie nog moeten sparen?”

„Wind en weder dienende, twee jaar.”

„Dat is dus vijf jaar bij elkaar,” rekende Warmold.

„Keurig. Je moet zien op de boekhoudafdeling te komen.”

Vijf jaar sparen om te kunnen trouwen. Alleen een heel enkelen keer in de bioscoop, goedkope japonnetjes en pakken, als je geen haast had dan vooral loopen en niet trammen om een dubbeltje te sparen. Ja, hij moest noodig over

volharding spreken met zijn maanden op de kraan en zijn maanden op de kade, hij moest vooral trotsch zijn op zijn zuinig leven. Wat betekende dat zuinige leven, als je wist dat je er elk oogenblik mee op kon houden?

Wat zou zoo'n heele woningrichting kosten? Dat kon niet zoo veel zijn, dat hij ze niet als het ware uit zijn vestzak kon betalen. Huffel wist niet, dat hij rijk was, anders had hij dat zinnetje van dien millionaire niet gezegd.

„Maar je kunt toch wel eens mooie inboedels overnemen van menschen, die naar Indië of Zuid-Amerika gaan?”

„Dat heb ik hem ook al gezegd,” zei Truus levendig. „Maar hij beweert, dat zulke gelukjes niet voor ons weggelegd zijn.”

Warmold haalde de schouders op. „Dat is geen houding. Je moet op den uitkijk blijven. Goed dat ik het weet, ik hoor nog wel eens van dergelijke gevallen.”

„Doe dat,” zei Huffel met weinig overtuiging. Ze stonden op en gingen weer zeilen en later, toen ze meenden, dat de zon het water wel voldoende verwarmd zou hebben, legden ze bij het Plashuis aan om te gaan zwemmen. Dat viel echter niet mee; het water was nog koud, omspoelde hen als vloeibaar ijs en deed het bloed pijnlijk tintelen. Ze maakten het daarom kort en na twintig minuten reeds slenterden ze tusschen de tafeltjes door naar het café.

„Hallo.”

Die zware basstem achter zich zou Warmold onder duizenden herkend hebben. Met een ruk draaide hij zich om.

„Hallo, vader.”

Daar stond hij voor hem: lang, breed, fersch. Warmold keek naar hem op en had weer dat vreemde, machteloze gevoel, dat hem vroeger zoo vaak bevangen had als hij tegenover zijn vader stond. Hij kon niet links of rechts langs hem heen kijken, hij kon ook niet over zijn schouder kijken, het was als stond die man met zijn machtige, brede borst en zijn forse haren tusschen hem en de wereld, onverzettelijk als een muur.

Ze gaven elkaar de hand en Warmold zag den spottenden blik in de scherpe, zelfbewuste, blauwe oogen.

„Wel eens prettig je zoon te ontmoeten. Hoe gaat het? Wat voer je tegenwoordig uit?”

„Ik werk.” Het klonk stroef.

De zware, borstelige wenkbrauwen gingen ironisch omhoog.

„Nee toch! Wat doe je? Cocktails mixen of heb je een nieuwen tanopas ontdekt?”

„Ik werk op een machinefabriek.” Er klonk uitdagende afweer in Warmold's stem.

Die bitse, zakelijke toon deed den ouden Derelink breeduit grijnzen. Zoonliet zette zijn stekels op: heelemaal niet erg, hij mocht dat wel, hij hield daar wel van, hoe meer wrijving hoe beter, des te harder was je het later eens, en daar moest het ook bij hen toch op uitdraaien.

„O ja? En sedert wanneer doe je er aan? Sedert gisteren?”

„Drie kwart jaar nu.” Een kleine triomf was dat wel, maar hij beduidde niet veel, hij hielp hem niet over of langs dien man heen.

De oude Derelink haalde diep adem, zoodat zijn borst zich welfde onder het strak gespannen sporthemd. Toen floot hij zachtjes.

„Drie kwart jaar,” herhaalde hij langzaam. „Tjonge, tjonge.” Hij schudde spottend bewonderend het hoofd. „Hoe bevalt het je? Wel 'ns aardig, zoo'n beetje werk er tusschendoor, niet?” Warmold perste de lippen oopen. „Daar had je wel eens eerder op kunnen komen, vind je niet?”

„Dat zou bij een goede leiding misschien ook wel gebeurd zijn,” snauwde Warmold.

De oude Derelink lachte zachtjes; een diepe, gemoedelijke lach. „Dat kan Derelink senior in zijn zak steken,” zei hij, „maar dat doet Derelink senior niet. Nee, meneer. Jouw pech was, dat je twee verschillende kanten uit kon en je hebt welbewust een gemakkelijk, lui leventje gekozen, jongen.”

„Dat „jongen” was het eerste hartelijke woord van hem.

„En u hebt niets gedaan om dat te verhinderen.”

„Hm.” De oude Derelink keek nu neer op zijn schoenen. „Niets is overdreven. We hebben het daar al eens over gehad en je weet, dat ik me verwijten maak. Ik was te zwak tegenover je moeder en dus ook te zwak tegenover jou. Toegegeven. Zoolang de menschen niet volmaakt zijn, voeden ze hun kinderen niet volmaakt op. Gelukkig maar, anders hoefde niemand meer te vechten in zijn leven.” Plotseling glee de glimlach weer over zijn verveerd, bruin gezicht.

„Nee, jochie, je verwijt raakt me niet.”

Warmold zag den blik van zijn vader langs zijn gezicht en zijn figuur glijden en op dat oogenblik meende hij precies te weten, hoe hij daar stond: bleek, middelgroot, de spieren te weinig ontwikkeld en daarom in slappe houding, het gezicht norsch als van een boezen schooljongen. Hij had zin op den grond te stampen en woedende dingen te schreeuwen, maar hij wist, dat het niet zou helpen, omdat die kolos daar voor hem van geen verwikken wist, omdat die glimlach, zoo onbarmhartig in zijn zelfverzekerde rust en ongeveinsde vroolijkheid, toch niet van dat brede gezicht te krijgen was. Wat hij echter niet wist was, dat zijn blik vast en scherp geworden was.

„U hebt me er toe gedreven, vader.”

WORDT VERVOLGD

DANK ZIJ

RESA - ARNHEM

BEKENDE SCHRIFTELIJKE CURSUS

Vraagt ons prospectus

STAATSEXAMEN A en B

ONDERWIJZERSAKTE

H.B.S. A en B (Extraneus)

MULODIPLOMA

Wie bij Resa studeert... slaagt!!!

Wees zuinig!

Als U een doosje Wybert heeft bemachtigd, ga er dan zuinig mee om. De vraag is zoo enorm, dat U niet zoo regelmatig als vroeger op Uw doosje kunt rekenen.

WYBERT

Bij kwellenden hoest en taaië verstijving, bij keelaandoeningen en Asthma

gaat het er niet alleen om het slijm op te lossen en het opgeven te vermakklijken, maar ook om het gevoelige weefsel der luchtwegen minder prikkelbaar en meer bestand tegen schadelijke invloeden te maken, kortom - de oorzaak der kwaal moet worden bestreden. Daarom wordt Silphoscalin door vele geneesheeren in dergelijke gevallen aanbevolen. Ook U kunt Silphoscalin gerust Uw vertrouwen schenken. Let echter op den naam Silphoscalin en de groene verpakking. Verkrijgbaar in alle apotheken en drogerijsterijen. 80 tabletten f2.10. Geïll. brochure gratis verkrijgbaar. W. Moll, Rozengracht 291, A dam.

Wij bakken ze altijd heerlijk bro's!

Victoria BISCUITS

Verkade

HANDHAFFT ZIJN KWALITEITSBEGINSEL ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN

IS HET HEDER?

DAN DEED U HET MET

Blix SCHUURPOEDER

B. v. B. W.

OOSTLAND ROEPT!

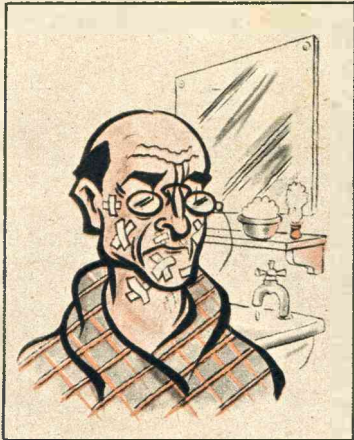
Ja, ook jou. Europa heeft boeren noodig, veel boeren, om de uitgestrekte gebieden in het Oosten te bewerken. Germaansche boeren moeten het zijn. Kerels, die weten van aanpakken en die als het noodig mocht zijn hun grond kunnen verdedigen. Ook jij kunt boer worden. In den Germaanschen Landdienst worden jongens en meisjes van 14-16 jaar opgenomen, die later in het Oosten willen koloniseeren.

Meldt je daarom aan bij den Germaanschen Landdienst Koningslaan 9 - Utrecht

Die leelijke "Kou"

Neem 'n AKKERTJE
De Nederlandsche Pijnstiller

TOT LEERINGE ENDE VERMAECK!

De beroemde chirurg heeft zich een keer zelf geschoren.

Links: „Zij trekt meer klanten dan zoo'n dooie paal!”

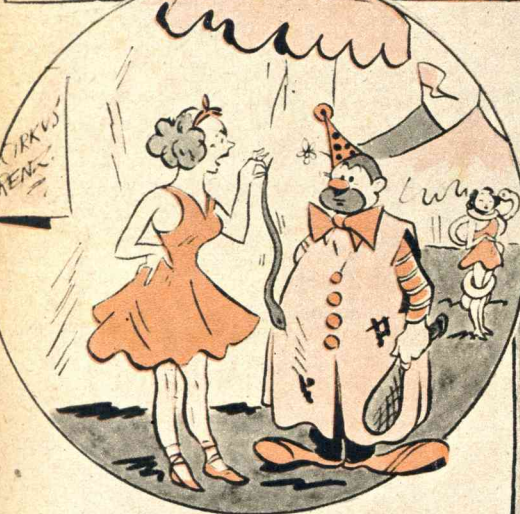
Teekeningen: Fr. Piet

De dokter: „En, mijn waarde heer, hoe staat het er mee?”
De patiënt: „Ach, dokter, met het staan gaat het nog wel, maar met het gaan staat het slecht.”

LISTIG

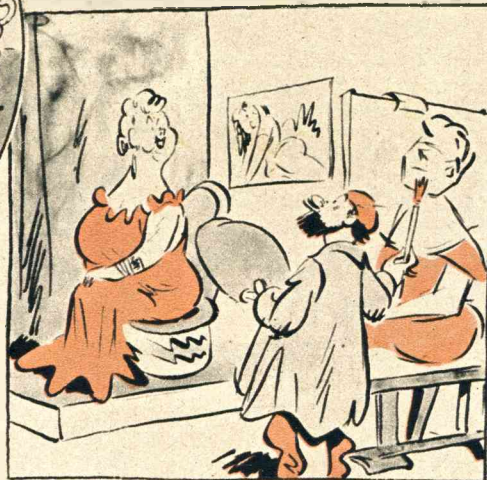
Makelaar: „Dit huis kunt u gerust kopen. Het heeft slechts één gebrek: vlak langs het huis loopt de trein. Ik kan u echter verzekeren, dat u na de eerste drie nachten er totaal niets meer van hoort.”

De aspirant-kooper: „O, dat is prachtig! Dan ga ik de eerste drie dagen bij een vriend logeeren.”

„Ontken 't maar niet, je hebt weer geflirt met die slangenbezweerster, ik vind hier een slang op je schouder!”

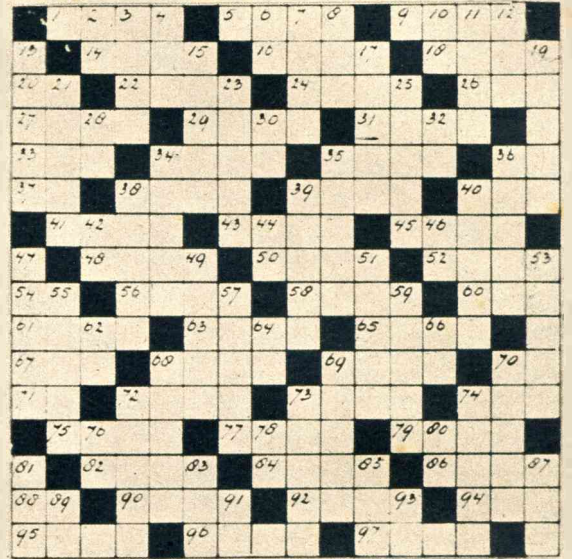
Rechts: „Als u aan het gezicht toe bent, waar schuw me dan, ik doe zelf wel mijn lippen en wenkbrauwen!”

KRUIS WOORD PUZZLE

HORIZONTAAL:

- 1 zwaardedruk
- 5 omranding
- 9 vlek
- 14 metaal
- 16 modder
- 18 buisje
- 20 spijl
- 22 geestdrift
- 24 stad in Arabië
- 26 tijdperk
- 27 afsluiting
- 29 spits toeloepend
- 31 moeras
- 33 noodsein
- 34 muziekinstrument
- 35 vrucht
- 36 lichaamsdeel
- 37 voorzetsel
- 38 vrouw
- 39 romp
- 40 boom
- 41 werktuig
- 43 veldgewas
- 45 eetlust
- 48 zeeschip
- 50 vaartuig
- 52 omgekeerde van tijdrekening
- 54 soort onderwijs
- 56 liefdegod
- 58 vloeistof
- 60 nauw
- 61 een oogenblik
- 63 helder
- 65 bot
- 67 Germaansche godin
- 68 pit
- 69 hoogte
- 70 onbekende
- 71 losplaats
- 72 deel van Celebes
- 73 tijding
- 74 moe
- 75 slim
- 77 gast
- 79 opening
- 82 verdriet
- 84 zich voeden
- 86 lied
- 88 voertuig
- 90 bloeiwijze
- 92 reus
- 94 woonschip
- 95 groote figuur
- 96 insect
- 97 trotsch

- 8 opeenvolging van oogenblikken
- 10 familieiid
- 11 stand
- 12 voorzetsel
- 13 werptuig
- 15 dagteekening
- 17 stof
- 19 afgrond
- 21 stoot
- 23 rivier in Afrika
- 25 vlijtig
- 28 herkauwer
- 30 familieiid
- 32 bijwoord
- 34 oosterling
- 35 boom
- 36 dekkleed
- 38 stekel
- 39 deel van een effect
- 40 kwaad doen
- 42 rivier in Azië
- 44 als voren
- 46 zonnegod
- 47 schrijver
- 49 graansoort

- 51 rivier in Italië
- 53 vertegenwoordiger
- 55 vorn
- 57 reeks
- 59 achtvinger bewijzen
- 62 voegwoord
- 64 voorzetsel
- 66 landbouwwerktuig
- 68 metaal
- 69 golven
- 70 voetpunt
- 72 dichter
- 73 maat
- 74 Fransch achttiende-euwsch revolutionair
- 76 maat
- 78 voorzetsel
- 80 riviertje
- 81 insect
- 83 bouwwerk
- 85 drinkgerei
- 87 wapen
- 89 zangnoot
- 91 zangnoot
- 93 vreemde munt

VERTICAAL:

- 2 telwoord
- 3 gerecht
- 4 speelgoed
- 6 verfrissching
- 7 krachteloos

OPLOSSING VORIG NUMMER

Arena, Noorwegen, r. welcens, etage, eh. lotos, vlet, e. nap, een, pa, n, of, arak, n, balk, el, Oran, melk, l, mi, anijs, b, de, rem, n, mes, gat, tragiek, ss. ratel, skalde, t, have, om, kat, e, Ede, e. kregel, ar, roet, moeder, ja, dut, t, pluk, p, pi, ar, Eem, es, ton, e, Moor, Aziat, aar.

DE OMSCHRIJVING

Een reizend circus trok door het land en bezocht in hoofdzaak die dorpen en gehuchten, waar voordien nooit een circus geweest was. Op een gegeven oogenblik wist de eenige olifant te deserteeren en de eigenaar trok langs velden en wegen om zijn kostbaar bezit weer op te sporen. Op een dag zag hij een ouden boer op het land aan het werk. Hij stapte op den ouden baas af en vroeg hem of hij niet een vreemd, groot dier had gezien.

„Nou, en of,” antwoordde de oude buitenman. „Gisteren liep hier een groote stier voorbij, die heelemaal van rubber gemaakt was en die met zijn staart de wortelen uit mijn grond trok.”

VOOR DE JEUGD

